

CZECH A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
TCHÈQUE A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
CHECO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 8 May 2000 (morning)

Lundi 8 mai 2000 (matin)

Lunes 8 de mayo del 2000 (mañana)

4 hours / 4 heures / 4 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A: Write a commentary on one passage.
- Section B: Answer one essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Section A : Écrire un commentaire sur un passage.
- Section B : Traiter un sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres) ; les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Sección A: Escriba un comentario sobre uno de los fragmentos.
- Sección B: Elija un tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

ČÁST A

Napište komentář na jeden z následujících textů:

1. (a)

Sonet na sklonku století

Ta víra v lepší časy budoucnosti...
Ve změně všeho září bez změny
jak maják, jehož zlaté plameny
se lijí v bouř a ve tmě zoufalosti.

5 Tu člověk, když mu ráj byl zavřený,
aš našel ve své teskné šílenosti –
ta jako odkaz otců vznešený
jde s lidstvem od věčnosti do věčnosti.

10 Teď došel k nám... Mře naše století,
před sebou tmě a na rtech prokletí.
Čtem závěť už... zní otřepaně dost,

ne poklad ani zásvit jediný,
jen zas ta víra v lepší budoucnost –
a už i ta má značné trhliny...

Josef Svatopluk Machar *Letní sonety* (1891)

1. (b)

Úterý 15. ledna 1980

Čekárna byla plná. Najednou se zvedl starý muz v černém zimmíku, měl klobouk, silné brýle a červený obličej, z něhož se vyvalil řev: „Toto přeci není možné! Zač nás mají? Zapoměli už, že jsou odpovědní lidu?“ To je má řeč, přál jsem si ji slyšet dál. Muz začal topornou chůzí měřit prostor před nohama lidí a mluvil dál jako řadou výbuchů: „Je toto – na světě možné – viděl tohleto kdy svět? Na co jsme si – za těch třicet let – ale ono to začalo daleko dřív – uz zvykli!“ Z jedněch bílých dveří vyšla sestra a řekla: „Pane, co si přejete, a nešlo by to v klidu?“ Otočil se k ní zblízka a zakřičel tak, že ustoupila: „Vy se ještě odvažujete žádat klid? Já musím být velice, ale velmi neklidný!“ hulákal stoprocentně správně. „Jenze vy všichni,“ mávl přes naše hlavy, „vy jste tak usazení ve svém rozkladu, že už nic nevnímáte,“ pravil správně. „Já byl objednan na devět třicet! A je deset!“ řval muz, ujížděje však bohuzel od hlavní věci. Sestra pravila: „Ale to se přeci stane, to se nedá tak přesně odhadnout...“ – „Mlčte! Já si jdu na vás stěžovat!“ pravil muz, a máchaje aktovkou plnou také kdoví čeho, šel pryč.

Věděl jsem, co bude dál. Byl zpátky za dvě minuty. Tiše a inteligentně kráčel od jedněch dveří ke druhým hledaje štítek se jménem vedoucí zubního oddělení, doktorky Kubcové. Když dveře našel, studoval je několik vteřin, pak odstoupil a s rozběhem praštil do nich třikrát aktovkou: „Je toto možné?“ řval zoufalým právem. „Oni mě sem odkážou a musejí vědět, že nemá ordinační hodiny!“

Po těch ranách otevřelo se všech devatero dveří do ordinací, laboratoře i rentgenu, z každých někdo vyšel. A doktor Kurka oslovil muze s úsměvem: „Pane, jste ve zdravotnickém zařízení, tady je třeba klid. Jestli s něčím nesouhlasíte, běžte si stěžovat.“ Muz k němu přistoupil, vzal ho za bílé klopky a pravil silně: „Legitimujte se mi!“ Vstal jsem a se mnou ještě dva mladíci. Nechtěl jsem, aby kritik samotných principů státu poškodil za všechno nespravedlivé právě doktora Kurku. Pravil jsem: „Pane, já s vámi souhlasím ve všem a už třicet let...“ to ho zaujalo, „ale upadnete do neštěstí ještě většího. Nemůžete udělat nic jiného než my: sednout si a počkat, až vás lékař zavolá.“ Muz pravil udiveně, už klidněji, ba skoro zdrceně: „Jaký lékař! Jaký lékař, prosím vás, vzdyť ona je to žena!“

„Drahý pane! Jak já vám dobře rozumím,“ řekl jsem, vzal ho za loket a dirigoval ho k nejbližšímu křeslu. Bílé pláště všechny zmizely. Muz si sedl, aktovku složil na kolenou a hleděl do země. Vrátil jsem se na své místo na druhém konci čekárny. Do ticha začal muz naříkavým hlasem mluvit: „Vy se mi v duchu všichni asi smějete. Vy se ovšem mýlíte, protože ve skutečnosti vy pláčete, a směju se já. Takový úpadek ducha, vkusu a mravů! Toto dřív, to nebyvalo, ne. – Ale ono to trvá už tisíc let. A nikdo to nevidí, nikdo nepozoruje, že jsme v rukou bandy. Vzdyť je to podsvětí, německy Unterwelt!“ Všichni jsme mlčeli. „Já jdu domů,“ řekl muz docela sklesle, „tady nic nepořídím, já jdu domů, ale je to hrůza, to je hrůza...“ doznívalo, jak odcházel.

Teprv za několik minut přišli dva silní muzi v bílých pláštích. „Kde je ten rozčilený pán?“ ptali se. „Ten šel domů,“ pravil někdo. Muzi vešli do jedné ordinace. Někdo pravil: „To jsou věci! Jdete jenom se zubem, a můžete skončit v blázinci.“ Muzi vyšli, ještě se rozhlédli po čekárně, ale nepoznali mě, a tak odešli.

Ludvík Vaculík *Český snář* (1981)

ČÁST B

*Napište kompozici na **jedno** z následujících témat. Vaše odpověď se musí zakládat aspoň na dvou dílech z 3. části (PART 3) programu, která jste studoval(a). Odkazy na jiná díla se povolují, ale nesmějí tvořit jádro vaší kompozice.*

2. „Hodnota literárního díla závisí od hodnoty postav tohoto díla.“ Posuďte toto vyhlášení ve světle děl, která jste studoval(a).
 3. Porovnejte postoje různých autorů k morálním otázkám, které navozují v dílech, která jste studoval(a). Ukazte na konkrétních příkladech, jak jsou tyto postoje vyjádřeny a s jakým výsledným účinkem.
 4. Jakým způsobem a jakými prostředky autoři děl, která jste studoval(a), ukazují, že jsou si vědomí své společenské odpovědnosti jako spisovatelé?
 5. Začátek díla je důležitý prostředek, který umožňuje rozvinout další pokračování díla různými způsoby. Porovnejte způsoby, jakými autoři děl, která jste studoval(a), používají začátek jako účinný nástroj v rámci celkového rozvržení příslušného díla.
 6. Úspěch mnohých literárních děl spočívá z velké části na zvlášť účinném autorském využití kontrastů. Odhalte a objasněte, jakými různými způsoby autoři děl, která jste studoval(a), použili kontrast a s jakým výsledným účinkem.
-